

Projekt GLORIA zpřístupňuje všem uživatelům internetu celosvětovou síť robotických dalekohledů

□□ Díky projektu GLORIA mohou uživatelé internetu vzdáleně ovládat robotické dalekohledy, provádět pozorování a získávat astronomické snímky.

□□ Projekt GLORIA je podporován programem Evropské Unie na podporu amatérských a občanských vědeckých aktivit (*citizen science*).

Praha, 10. listopadu 2014. Projekt GLORIA (*GLO*bal *RO*botic telescope *IN*telligent *AR*ray for *e-science*) nabízí všem uživatelům internetu možnost využívat pro studium noční oblohy profesionální observatoře. Ke čtyřem dalekohledům, které již několik měsíců mohou provádět astronomická pozorování v reálném čase, se nyní přidává devět dalších. Nově zapojené dalekohledy využívají centrální plánovač, který zájemcům o pozorování umožňuje zadat požadavek, který je zpracován zpravidla do několika málo dnů a fotografie oblohy jsou pořízeny na nejvhodnějším, automaticky vybraném dalekohledu.

V rámci projektu (<http://gloria-project.eu>), který byl zahájen v říjnu 2011, byla vybudována první zcela volně dostupná síť robotických dalekohledů, která komukoliv na světě umožní podílet se na vědeckém výzkumu. V současnosti je do sítě zapojeno třináct dalekohledů: pět ve Španělsku, tři v Chile, dva v České republice, jeden v Argentině, jeden v Jihoafrické republice a jeden v Rusku.

Filozofií projektu je princip kolektivní inteligence a rozdělení rizik: čím více očí sleduje oblohu, tím větší je naděje na úspěch daného pozorování a tím více se tak můžeme naučit. V připravených experimentech mohou uživatelé zkoumat aktivitu Slunce nebo proměnné hvězdy. Mohou ale navrhnout i experimenty vlastní, které budou využívat infrastrukturu sítě robotických dalekohledů. Experimenty jsou dostupné na webové adrese <http://users.gloria-project.eu>.

Během řešení projektu je kladen velký důraz na zvýšení zájmu o astronomii zejména mezi mladými lidmi a dětmi. Projekt GLORIA živě přenášel několik významných astronomických událostí, jako byl přechod Venuše v roce 2012, úplné zatmění Slunce v roce 2013 nebo úplné zatmění Měsíce v roce 2014.

GLORIA je tříletý projekt financovaný Evropskou unií v 7. rámcovém programu pod referenčním číslem 283783, kterého se účastní pracovníci z 12 institucí ze sedmi zemí – ze Španělska, České republiky, Chile, Irska, Itálie, Polska a Ruska.

Z České republiky v projektu působí České vysoké učení technické v Praze, Fyzikální ústav Akademie věd České republiky a Astronomický ústav Akademie věd České republiky. Astronomický ústav provozuje dva z robotických dalekohledů zapojených do celosvětové sítě, dalekohledy D50 a BART, které jsou umístěny v Ondřejově. Fyzikální ústav provozuje dalekohled FRAM na Observatoři Pierra Augera v Argentině. Více informací o partnerech projektu naleznete na stránce <http://gloria-project.eu/about/partners>.

Další informace o projektu a jeho výsledcích rádi poskytnou:

doc. RNDr. René Hudec, CSc., Astronomický ústav AV ČR, rene.hudec@asu.cas.cz

doc. Mgr. Petr Páta, Ph.D., FEL ČVUT, pata@fel.cvut.cz

RNDr. Michael Prouza, Ph.D., Fyzikální ústav AV ČR, prouza@fzu.cz, tel. 776 868 906

Doprovodné obrázky:

Fyzikální ústav AV ČR provozuje robotický dalekohled FRAM na Observatoři Pierra Augera v Argentině. Na nočním snímku dalekohled ještě stále pozoruje, zatímco na obzoru se blíží bouře.

Dva teleskopy sítě GLORIA jsou provozovány na Astronomickém ústavu AV ČR v Ondřejově – dalekohled D50 (vlevo) a BART (vpravo).